

OTKA zárójelentés

Eddigi kutatási eredményeink az IPS modell szemszögéből:

2002-től kezdve az OTKA finanszírozásában született elemzések alapján számos tanulmány készült a kínai pártállami rendszer szerkezeti és átalakulási sajátosságairól (Csanádi & Lai, 2003, 2004a, 2004b, 2006, 2009a, 2009b). Célunk az volt, hogy különböző dimenziókban feltárjuk, hogyan reagál az átalakuló kínai rendszer a különböző külső és belső sokkhatásokra, s ennek milyen regionális és helyi specifikumai vannak. Az utóbbi két projektünkben a statisztikai elemzés kiegészült empirikus kutatással is, amely a 2008-as globális válság hatását, adaptációs kényszereit és a kínai kormányzat reakcióit, valamint ezek következményit és rendszerbeli háttérét elemezte különböző dimenziókban. A kutatás több dimenzióban és többféle módszerrel zajlott, annak érdekében, hogy minél komplexebb információt nyerjek a kutatás témájában. Így kerül sor 9 tartomány és a két kutatott város fő újsághíreinek tartalomelemzésére 2008 közepétől 2010 végéig az általam megadott hívószavak (válság, beruházás, vállalatok, migráció) alapján; 500-500 vállalati kérdőív elemzésre a közösen kidolgozott kérdések alapján; 20-20 vállalatvezetői interjúra és néhány gazdaságpolitikai döntéshozó interjúzására a két vizsgált városban; és szándék szerint ugyanott 100-100 migráns interjúra; valamint országos, területi és survey adatbázis statisztikai elemzésére.

Az együttműködés a három fő kutatóval nagyon eltérő súlyú és intenzitású volt, a kutatás tartalmi részeitől függően. Li Shi-vel (BNU SEBA) nem volt közös munka, viszont a személyi feltételek biztosításán túl (phd és mesterszakos diákok), a tőle telhető minden segítséget megadott, hogy közvetve bekerüljek a kínai kapcsolati háló rendszerbe a kutatás kivitelezhetősége érdekében. Ezt tette a korábbi projektem kapcsán is. Emellett a diákjai közül a számomra szerzett kutatási asszisztensemen keresztül, a rendelkezésemre bocsájtott kérdőíve alapján aggregált adatokat kérhetek le abból az adatbázisából, amely falusi, városi és migráns jövedelemeket és életkörülményeket vizsgál 2002, 2007 között. További aggregált adatokat kérhetek le és 2007-től évente zajló követéses vizsgálat alapján 2010-ig a faluból a városba migráló lakosok felméréséből. Ígéretet kaptam továbbá arra is, hogy amennyiben a jelenleg benyújtott pályázata nyer, akkor hasonló módon a 2010-es cenzusból kapott reprezentatív mintájába is betekinthelek. Ezek mind kincsek, és ritka lehetőségek. Az ezt követő években készült, migránsokról szóló tanulmányomhoz kommentárjaival és szakmai felügyeletével, valamint egyik legjobb tanítványának bevonásával jelentősen hozzájárult.

A SEBA keretein belül tanuló diákoknak, akik önként jelentkeztek, hogy résztvegyenek ebben a projektben, két feladatuk volt: az egyik az újsághír gyűjtés kilenc

tartomány fő újságjából és a két vizsgált városból a megadott hívószavak alapján 2008 közepétől 2010 végéig, majd e hírgyűjtemény lefordítása. Ez november elejére befejeződött, a feldolgozás, a kidolgozott kódutasítás alapján történt. A feldolgozást rajtam kívül egy itthoni phd diákom végezte. A kinti diákok másik feladatának szervezése még zajlik, illetve bizonytalan. Ők interjúztak 2012 februárjában a migránsokkal. A migránsokra vonatkozó interjútervet a diákokkal közösen dolgoztuk ki, először két emberes csoportban alakították ki az általam megadott kulcsszavak alapján, amit kijavítva visszaküldtem, majd ezeket összevetve egy interjútervvé kovácsolták az külön terveket, amelyet aztán átszerkesztettem, rövidítettem és kiegészítettem. Így, a közösen kidolgozott interjútervhez több közük volt. A migránsokhoz hozzáférni nem volt könnyű, de végül hathatós helyi segítséggel sikerült, mintegy 200 interjú készült. Az interjúk használhatóak, de magukon viselik az életükben először interjúzó, s ezzel a társadalmi réteggel először találkozó diákok bátortalanságát, tapasztalatlanságát. Sokkal gazdagabb anyag jött volna létre, ha személyesen interjúzhattam volna, vagy tapasztalt interjúzókkal dolgoztam volna. Ennek ellenére sok tapasztalatot gyűjtöttem belőlük.

A SEBA két tanársegédje a két vizsgált városban a vállalatvezetői interjúkat voltak hivatva elvégezni. Ezek a fizikai kapacitás és a helyi segítség végeessége miatt nagyon kevés, összesen negyven interjú készült. Az interjúk nem lettek elég célraorientáltak, itt mutatkozott meg leginkább az, hogy személyes vállalati interjúzó tapasztalatomat, hálózati megközelítésemet közvetlenül nem tudtam hasznosítani. A gazdaságibb érdeklődésű tanársegédek könnyen túltették magukat a kitérő válaszokon és sokszor inkább saját érdeklődésük szerinti kérdésekre keresték a választ. A módszertani nehézségekről, a nagy távolságból történő empirikus kutatás nehézségeiről és hátulütőiről is készült egy a tanulságokat összefoglaló working paper (Csanádi, 2013a)

A Fudan egyetemi kooperáció más jellegű volt. Shangha-i látogatásomkor Zhao CHEN professzorral kialakult szakmai eszmecsere során felajánlotta, hogy Chengzhouban elindított kutatási előkészületeibe kapcsolódjak be úgy, hogy az általa már lazán kialakított vállalati kérdőívbe, amely 500 vállalat megkérdezését szolgálja, integrálná az én kutatási kérdéseimet. A kérdéseket kidolgoztam és közös egyeztetés után beépítette a saját kérdőívébe. Itt a vállalati kérdőíveket Changzhou-beli kooperációs partnere szervezésében annak diákjai töltötték ki. A véletlen mintavétel alapsokaságát az ő érdeklődési körük és kapcsolati hálójuk szabta meg, így a mintába csak kis és középvállalatok, és az iparon belül hat alágazat került be a több, mint harmincből. Ez korlátozta azt a közös vállalati kört, amely összehasonlítható lesz az azonos módszerrel kialakított másik városban kialakult szélesebb mintával. A felmérés

2012 közepére fejeződött be. A kódolást a Fudani diákok végezték, én excell file-ban kaptam meg a kódolt kérdőív adatait.

Zhengzhouban az akadémia Közgazdaságtudományi Intézetének együttműködő partnerével a Changzhou-ra Zhao Chennel közösen kidolgozott szűkebb kérdőívet alkalmaztuk. Itt is ötszáz vállalat megkérdezése zajlik, de itt a helyi statisztikai hivatal munkatársai a kérdezőbiztosok, a tárgyalás, a mintavétel módszere, a költségek megtárgyalása Liu Xiaoxuannak kulcsszerepe volt. A minta a Changzhouban a kis- és közép-vállalaltoknál alkalmazott random mintavételt használtuk azonos alágazatokra, de ezeken kívül tartalmazta még az építőipart, az iparon belül több alágazatot, valamint az összes nagyvállalatot és állami vállalatot. A kódolást a statisztikai hivatal munkatársai végezték, a tisztított és kódolt kérdőíveket Liu professzor kapta meg, én a Changzhou mintájára kódolt kérdőív excell file-ját kaptam meg. Rengeteg nehézség merült fel a két anyag feldolgozásakor. Minőségileg a szakemberek által készített interjúk is jobban sikerültek, mint a diákok által végzettek. A feldolgozás is meglehetősen sok buktatót tartalmazott, volt, hogy a legfontosabb kérdésre következetesen kimaradtak a válszok, több hónapig tartott, míg a két városban történt felmérés kódjait, illetve a feldolgozóipar és építőipar kódjait összehasonlíthatóvá alakítottam. Ezzel együtt az együttműködés rendkívül hasznos és szerencsés volt, ritka lehetőség empirikus adatbázishoz jutni Kínában, plane saját szempontrendszer érvényesítésével.

Ezek a kutatások és eredményeik kerültek bele egy olyan társadalmi-gazdasági kontextusba, amelyet a pártállami halo, annak kínai sajátosságai, a gazdasági átalakulás és a rájuk ható külső és belső nyomások szempontjából elemezhettem. Így került sor a kutatás során a válság hatásának kompenzálására szolgáló élénkítő csomag migrációs hatásának vizsgálatára is. Ebben a témában közös elemzést végeztünk és közös cikket írtunk Li Shi professzorral, és tanítványával Nie Zihannal (Csanádi, Nie, Li, 2013). Az elemzés statisztikai adatok alapján történt. A kínai nemzeti statisztikai hivatal 2008 vége óta gyűjti a migránsokra vonatkozó adatokat, amely a vidéki háztartások felmérési mintáját követi. A felmérés 31 tartományt és autonóm régiót és tartományi szintű várost tartalmaz, 899 megyét és csaknem 200 ezer vidéki munkást. A statisztikai hivatal évente közli az adatokat a honlapján, melyből a legutóbbi adatbázis 2012-es. Sajnos az évente közölt adatok nem maradtak feltétlenül konzisztensek az évek során, ezért időben, szektorok szerint nem lehet eléggé alapos. Az adatbázis a migránsok munkahelyeit nagyság és tulajdoni viszonyok szerint kategorizáló adatokat sajnos nem tartalmaz. Ennek ellenére a migránsok áramlása és a gazdasági fejlődés kölcsönhatásában számos tendencia feltárható volt.

Használni szerettünk volna egy másik független kutatási adatbázist is, a vidékről a városba áramló migránsokról készült kiváló felmérést (RuMiCi), azonban számos probléma merült fel a mi sajátos szemszögünkben mind a mintavétellel, mind a longitudinális változások követésével, mind pedig a vizsgálati kategóriáinkkal összefüggésben. A migráns háztartási adatok 15 városban lettek felvéve, a városok kiválasztása aszerint történt, hogy azok jobbra migránsokat kibocsájtó, vagy azokat leginkább befogadó helyek e. A reprezentativitás városon belül és nem országos szinten valósult meg. Nem reprezentatív a minta szektorok, tulajdon és vállalatnagyság szerint sem, ami a mi szempontunkból kulcsfontosságú lett volna. Követéses vizsgálat volt a cél, 2007 és 2011 között, de közben az eredetileg kiválasztott migránsok kétharmada 2011 végére lemorzsolódott a mintából és minden évben újabb kiegészítő mintára volt szükség.

Az empirikus kutatások, a szakmai irodalomfeldolgozása és az elméleti munkám eredményeképpen számos tanulmány született, amely cikként, könyvrészletként, vagy working paper-ként került publikálásra (Csanádi, 2009c, 2010, 2011a, 2011b, 2012a, 2012b, 2013a, 2013b; Csanádi & Liu, 2012; Csanádi, Nie & Li, 2013). Az eredmények alapján arra következtetünk, hogy bár Kínában a gazdasági átalakulás terén alapvető változások történtek a piaci viszonyok irányába, az állami beavatkozás időszakonkénti erősödése a pártállami háló minden aggregációs szintjén mobilizálta a pártállam működésének sajátosságait (Csanádi & Liu, 2012, Csanádi, 2012b, 2013b). Ilyen alkalom volt például az élénkítő csomag bevezetése 2008 végén annak érdekében, hogy a kínai pártállam ellensúlyozhassa a külső nyomás hatását. Az élénkítő csomag közvetlen következménye volt a globális válság okozta sokknak és az azt követő alkalmazkodó kormányzati reakciónak, amely megnövekedett állami beavatkozásban testesült meg, és mobilizálta a gazdasági szereplőket. Az IPS modell alapján kialakított hipotézis beigazolódott: a modell szerint a mobilizálódás a szereplők politikailag racionális gazdasági magatartását váltja ki mind az erőforrások elosztásakor, mind az azok megszerzésében kialakuló növekedési hajszában. A gyakorlatban az erőforrás-elosztás és a beruházások új lehetőségei az állami beavatkozás révén mobilizálták a pártállami rendszer jellegzetes szelekciós mechanizmusát, amely a gazdasági egységek nagy méretét és a hálóba épültségük erősebb intenzitását preferálja. Az új beruházási lehetőségek a gazdasági szereplők politikai racionalitású magatartását vonták magukkal az erőforrások utáni hajszában és az erőforrások felhalmozásában. Kína esetében ez a jelenség az élénkítő csomag kapcsán a költségvetési és banki források szelektív allokációjában nyilvánult meg, amely az építőipart és az infrastrukturális ágazatokat, a nagy és állami vállalatok részesítette előnyben. A relative decentralizált kínai pártállami háló hatalmi eloszlásának megfelelően a mobilizálódás a

tartományok és a prefektúrák szintjén nyilvánult meg a legerősebben (Csanádi és Liu, 2012). A kínai pártállam rendszerbeli és szerkezeti sajátosságai, valamint az ezeket leképező intézményi struktúra és felelősség megosztás – a helyi állami nagyvállalatok és helyi kormányzatok aktivitása következtében – együttesen jelentkeztek a beruházások lokális túlfűtöttségében és a tartósan növekvő lokális eladósodásban. Ezt a folyamatot tovább erősítette maga az átalakuló-félben levő gazdaság: a túlfűtöttség amplitúdóját növelte, hogy az állami beavatkozások révén a pártállami rendszer szelektív mechanizmusa által preferált ágazatok és állami vállalatok megnövekedett inputigénye a magánszektor is mobilizálta (Csanádi, 2013b;).

A válság és az élénkítő csomag preferenciái nemcsak a beruházások területi orientációját, szakágazati preferenciáit, források allokációjának térbeli, ágazatbeli, vállalatnagyságbeli és tulajdoni irányát határozta meg, hanem befolyásolta a migránsok létszámát és megváltoztatta korábbi áramlási irányait. A válság hatására a 2008-ban 140 millió belső migráns 16 százaléka egyik pillanatról a másikra munkanélkülivé vált. A migráns munkanélküliség a legnagyobb arányban a keleti tartományokban volt tapasztalható, ahol az export visszaesés hatására a vállalatok bezárással, létszám csökkentéssel, munkaidő csökkentéssel reagáltak. A hazatérő migránsok 71 százaléka jött a keleti, 15,4 százaléka a nyugati és 13,2 százaléka a középső tartományokat hagyta el. A bevezetett élénkítő csomag fűtötte beruházások hatására a munkanélküliségi ráta fél éven belül 3,4%-a esett vissza és létszámuk húsz millióval nőtt 2008-hoz képest 2011-re. Hivatalos közlések szerint a beruházások 5,6 millió állandó és 50 millió ideiglenes munkahelyet teremtettek.

Ezen belül a vizsgálataink igazolták abbéli hipotéziseinket, hogy az élénkítő csomag területi és ágazati beruházási prioritásaira a migránsok érzékenyen reagáltak, s a beruházások irányai átstruktúrálták a korábbi export-orientált migráns útvonalakat, bár a keleti tartományok nagyobb arányú migráns felszívó képessége megmaradt. Fontos jelenség, hogy a migránsok növekvő arányban választották a saját eredeti lakóhelyük szerinti tartományukat a más tartományokba történő migrációval szemben. Az átstruktúráló migráció következtében a migrációs utak lerövidültek regionálisan is és a tartományokon belül migrálók aránya is megnőtt. A beruházások regionális prioritásai következtében általában megemelkedtek a bérék és csökkentek a régiók közötti bérkülönbségek. Kimutattuk az élénkítő csomag ágazati prioritásának hatását is: a migránsok száma a feldolgozóiparban csökkent, míg az építőiparban nőtt és a két szektor közötti bérkülönbségek is csökkentek. A szektorok közötti eltérések beszűkülése az építőipar javára nem csak a bérék volumenében, hanem társadalombiztosítással való ellátottságban, a szerződés nélküli migránsok arányának

csökkenésében, és a munkaidő csökkenésében is jelentkezett. A RuMiCi adatbázis alapján a válság indikátor és a regionális, ágazati, tulajdoni és nagyságbeli változók közötti korreláció alapján alátámasztható, hogy a válság jelentős hatással volt a migrációs irányok átstrukturálódására térben és szektorok szerint. Az adatok alapján a migrációs irányok látszólag számos tartós tendenciát mutatnak, amely később átmenetinek bizonyulhatnak, ahogy a migránsok alkalmazkodnak az élénkítő csomag kifulladás dinamikájához, vagy egy új élénkítéshez, új prioritásokkal. Átmeneti sajátosságok már rövid távon is mutatkoznak: a feldolgozóipari vállalatok mobilizálódása az élénkítő csomag által kedvezményezett építőipar input igényeire reagálva újabb migráns létszám növekedést idézett elő, hasonló jelenség figyelhető meg a magánszektor mobilizálódása, amely a kedvezményezett állami vállalatok input igényeire reagált.

További kutatási célok

Ez évben Gyuris Ferenc kollégámmal, akivel 2007 óta együtt dolgozunk, benyújtottunk egy közös OTKA pályázatot, amit sajnos nem nyertünk el. Ennek ellenére a további közös munkánk szakmailag nem akadályozott: az eddig felhalmozott empirikus anyagok valamint az azóta kialakult folyamatok további elemzést tesznek lehetővé, melyhez a statisztikai adatbázis hozzáférést előző útjainkon Gyuris Ferenc kollégámmal biztosítottuk.

A kutatás egy újabb lépést jelent az összehasonlító pártállami modell (Csanádi 1997, 2006, 2011) fejlesztése és tesztelése terén, amely a pártállamok szerkezetének, működésének önhasonló sajátosságait és eltéréseit írja le. Ezt a lépést jelenleg elsősorban Kínára összpontosítva tesszük meg. Célunk, hogy feltárjuk, különböző időszakokban hogyan és milyen következményekkel alkalmazkodik a rendszer a külső és belső válságokhoz és ez a folyamat hogyan függ össze a rendszerből fakadó beruházási ciklusokkal. Az alkalmazkodást a rendszer hatalmi eloszlásának különböző mintázataiban (1978 előtt és után), azok országos, tartományi és prefektúra szintű aggregációjában, valamint az 1990-es évek elejétől kezdődött gazdasági átalakulás folyamatában vizsgáljuk. Itt az adaptációnak és következményeinek válságos időszakokban tapasztalható (nagyregió, tartományi, illetve prefektúra szintű) területi diszparitásai képezik az elemzés tárgyát. Fel akarjuk tárni továbbá a pártállami rendszerből fakadó beruházási ciklusok, és annak gazdasági átalakulása folyamatában a terjeszkedő piaci szférában keletkező üzleti ciklusok egymásra hatását. A jelenlegi terv nagymértékben épít korábbi kutatásaink eredményeire, mind az összehasonlító modell-megközelítést, mind a beruházások ismétlődő túlfutását eredményező válságokhoz való alkalmazkodást, mind ezek területi egyenlőtlenségeit illetően (Csanádi, 2006, 2012, 2013; Gyuris, 2014). A fenti kutatási lépések révén az összehasonlító pártállami modell további dimenziójának dinamikáját tudjuk követni.

További eredmények

I) Kínai-magyar tudományos együttműködés szervezése

A KTI és a Beijing Normal University Business School között ez utóbbi javaslatára megállapodást hoztunk létre hat évvel ezelőtt arra, hogy évente felváltva rendezünk közös workshop keretében szakmai találkozót, amelyen a két intézet kutatói előre megbeszélt közös érdeklődésű témákban előadják legújabb eredményeiket, amely közös kutatás lehetőségét is létrehozhatja. Ezeket a workshop-okat azóta én szervezem az Intézet nevében. 2014 június 20-21-én tartottuk meg az ötödik ilyen találkozót, ezúttal Kínában. A korábbi munkaerőgazdaságtannal, oktatásgazdaságtannal, átalakulással és válsággal foglalkozó témák ebben az évben a tovább bővültek az energiaellátás és a szürke és feketegazdaság területének elemzésével. A workshop az eddigi alkalmaknak megfelelően mindkét fél megaláztatására sikeres volt, mindkét oldalról rendkívül magas színvonalú előadások és hozzászólások hangzottak el, s további hasonló találkozót tervezünk a jövőben.

II) Előadások

Mindegyik workshopon a kutatási folyamatban éppen aktuális eredményeimmel én is szerepeltem. Emellett a kutatási időszak alatt 2011-től több konferencián vettem részt előadóként Oxfordban, Londonban, Kínában. Minden évben egyszer -- az empirikus kutatás időszakában kétszer is -- jártam Pekingben, ilyenkor kihasználtam a lehetőséget és több intézményben is előadtam:

- 1) Adaptation pressures on system transformation and reactions during global decline. King's College, London, **2011**
- 2) Structure, operation and transformation of party-state systems Fudan University, Shanghai, **2011**
- 3) Structure, operation and transformation of party-state systems, Shanghai Normal University Department of Cold War, **2011**
- 4) Intensive seminar on interviewing methodology and preparatory works for migrant interview plans Beijing Normal University SEBA, **2011**
- 5) Spatial disparities of adaptation to crisis in China and its consequences Chinese-Hungarian conference on Economics of Crisis, Education and Labour Budapest, on June 30 and July 1 **2011**
- 6) Structural reasons of learning from and surpassing the Hungarian reform model in China" New views: the Relations between China and the Soviet Union and East European Countries, 1949-1989" hosted by Institute of World History, Chinese Academy of Social Sciences in Beijing, October 18-19, **2012**.

- 7) Characteristics of resource allocation during crisis: the case of Zhengzhou's manufacturing enterprises SEBA-CERHAS 3rd. Labour Economics International Conference, October 26-27, **2012**
- 8) Az IPS modell, a pártállam szerkezete, működése és átalakulása előadás, MTA Történettudományi Intézet **2013**
- 9) Crisis, stimulus package and migration – first results (co-authored by Nie Zihan) SEBA-CERHAS 4th Labour Economics International Conference, Budapest, June 14-15, **2013**
- 10) Systemic background of overheating and Local Indebtedness in China conference in „Balancing China's Economy” Leiden Conference, **2013**. August 30-31 (**accepted presentation but not presented due to sudden illness**).
- 11) Systemic Background of Overheating and Local Indebtedness in China BNU Business School and Institute of Economics, Center for Economic and Regional Studies HAS 5th meeting 20-21 June, **2014**
- 12) Crisis, stimulus package and migration presentation at the Institute of Political and Economic Studies CCCP CC **2014**
- 13) Systemic Background of Investment Overheating, Local Indebtedness and Selectivity in China Industrial Institute CASS, **2014**
- 14) Characteristics of resource allocation during crisis: the case of one city's manufacturing enterprises Institute of Urban and Environmental Studies CASS **2014**

Cikkek, könyvrészletek, working paper-ek

- Csanádi, Maria (2010). [Institutional Reactions to the Impact of Global Crisis at Source and Destination Cities of Migration in China](#). *Discussion Papers*, MT-DP 2010/13 Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences, Budapest. <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDTP1013.pdf>
- Csanádi, Maria (2011a). Varieties of system transformations and their structural background based on the IPS model. *Discussion Papers*, **MT-DP 2011/5** Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences, Budapest. <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDTP1105.pdf>
- Csanádi, Maria (2011b). Adaptation pressures during global decline on system transformation and its spatial consequences in China. *Discussion Papers*, MT-DP 2011/31 Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences, Budapest. <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDTP1131.pdf>
- Csanádi, Maria (2012a). [Economic and systemic consequences of adaptation to external and internal pressures caused by global crisis in China](#). *Discussion Papers*, KRTK MT-DP 2012/9, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, Budapest. <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDTP1209.pdf>
- Csanádi, Maria (2012b). Impact on Adaptation Pressures on System Transformation During Global Crisis in China. In Fu, Xiaolan (ed.) *China's Role in the Global Economic Recovery* (pp. 41–60). **Könyvrészlet Routledge, Oxford**
- Csanádi, Mária (2013a). Hogyan lehet “táv munkában” empirikus kutatást végezni? Magyar módszertani kaland kínai terepen. *Discussion Papers*, KRTK MT-DP 2013/14, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, Budapest. <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDTP1314.pdf>

- Csanádi, Maria (2013b). State intervention, local indebtedness, investment overheating and their systemic background during global crisis in China. *Discussion Papers*, KRTK MT-DP 2013/40, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, Budapest. **(Elfogadva cikknek a Journal of Chinese Economic and Business Studies “special issues” JCEBS, megjelenés alatt)**
<http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDP1340.pdf>
- Csanádi, Maria, Lai, Hairong & Gyuris, Ferenc (2009). [Global Crisis and its Implications on the Political Transformation in China](http://www.mtakti.hu/file/download/mtdp/MTDP0905.pdf). *Discussion Papers*, **MT-DP** 2009/5 Institute of Economics, Hungarian Academy of Sciences, Budapest.
<http://www.mtakti.hu/file/download/mtdp/MTDP0905.pdf>
- Csanádi, Maria, Structural reasons of learning from and surpassing the Hungarian reform model in China" New views: the Relations between China and the Soviet Union and East European Countries, 1949-1989" Institute of World History, Chinese Academy of Social Sciences in Beijing, Institute of History, Hungarian Academy of Sciences **(könyvrészlet, megjelenés alatt)**
- Csanádi, Maria, Liu, Xiaoxuan (2012). Crisis and selective adaptation in a Chinese prefecture between 2008 and 2010: a survey among industrial enterprises. *Discussion Papers*, KRTK MT-DP 2012/35, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, Budapest. <http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDP1235.pdf> **(egy változata megjelent kínai szaklapban 2014 márciusban)**
- Csanádi, Maria, Nie, Zihan & Li, Shi (2013). Crisis, Stimulus Package and Migration in China. *Discussion Papers*, KRTK MT-DP 2013/41, Centre for Economic and Regional Studies, Hungarian Academy of Sciences, Budapest.
<http://econ.core.hu/file/download/mtdp/MTDP1341.pdf> **(Benyújtva a JCEBS-nek)**